

Új arcát mutatja a könyvtár

A könyvkölcsönzésen már régen túlmutat a *Bács-Kiskun Megyei Katona József Könyvtár* szolgáltatási köre. A hozzá tartozó kistéleplési könyvtárakkal karöltve egy új tudásközpontot ajánl az olvasóközönségnek, melybe ugyanúgy beletartozik a KönyvtárMozi, a könyvtárközi kölcsönzés vagy az író-olvasó találkozó. A megújult, kibővült megyei könyvtárhálózatról *Ramháb Máriával*, a Katona József Könyvtár igazgatónjével beszélgettünk.

– Szembetűnően megváltoztak, megszépültek a kistéleplések könyvtárai. Ez egy átfogó fejlesztési programnak köszönhető?

– Igen. A hazai könyvtári rendszer legnagyobb változásait elsősorban a kistéleplések közkönyvtárai tükrözik. A korábban magukra maradt, kis falusi könyvtárak önállóan kevésbé voltak már szolgáltatásképesek, ezért nagyon jelentős az a könyvtárszakmai változás, mely bekapcsolta őket a megyei könyvtári ellátórendszerbe. Ennek köszönhetően pályázati pénzből megújultak, korszerű új terek jöttek létre. Mi, a megyei könyvtár biztosítjuk a teljes körű könyvtári ellátást. Ez jelent új könyveket, különböző programokat, képzéseket, tanfolyamokat a lakosság számára. A legnépszerűbbek az internetes tanfolyamaink, melyhez mi biztosítjuk a szakképzett oktatót és a tanfolyam idejére a mobil gépparkot, hogy minden hallgatónak önálló munkaállomása legyen a tanuláshoz.

– Valamennyi kistéleplést érintette a fejlesztés?

– Ma a törvény csak az 5000 lakos alatti településeknek ad erre lehetőséget, amennyiben az önkormányzat úgy dönt, hogy csatlakozik a megyei könyvtárunk szolgáltatásaihoz.

– Mióta tart ez a fejlesztési hullám?

– Ez a rendszer Bács-Kiskun megyében már 2005-ben elkezdődött, de az utóbbi öt évben gyorsult fel. A megyében immár 86 kistéleplés közvetlenül

veszi igénybe szolgáltatásainkat. 2013 óta minden megyei könyvtárnak kötelező ellátni ezt a szolgáltatást, ennek köszönhetően országosan a megyei ellátó rendszerekhez ma 2520 kistéleplés tartozik. Az országos *Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer* koncepciójának kidolgozásában, szabályozásában, gyakorlati megvalósításában kezdettől fogva részt veszek, a minisztérium által működtetett KSZR munkacsoportot egy évtizede vezetem.

– Milyen koncepció alapján alakították át a falusi könyvtárakat?

– A megyei könyvtári hálózatokhoz való csatlakozás nem elegendő, a könyvtár teljes körű megújítására van szükség mindenhol ahhoz, hogy egy új szemléletű, korszerű könyvtár alakuljon ki. Pályázati pénzekből valósulhattak meg a korszerűsítések, ezek mértéke eltérő volt. Ahol csak lehetett, a teret is növeltük, megváltoztattuk a belső elrendezéseket. Az egy légtérű könyvtárak közösségi terekké váltak, mely azért is nagyon fontos, mert nagyon sok kis faluban ez az egyetlen közösségi hely. Módszereiben ez azt jelenti, hogy a falak mentén helyeztük el a könyvespolcokat. Így a középű tér mobil, ha szükséges, azonnal át lehet alakítani arra a funkcióra, ami éppen az adott programhoz szükséges. Az átalakított könyvtárakat saját fejlesztésű egyedi bútorokkal rendeztük be, szőnyegekkel, függönyökkel tettük otthonossá, és korszerű számítástechnikai eszközökkel láttuk el.

– Milyen eredményt hoztak a megváltozott könyvtárak?

– Valódi érdeklődés kezd kialakulni a településeken, főleg ott, ahol az óvoda és az iskola is együttműködik velünk. A könyvtári programok megszólítják a korosztályokat, akik más minőséget találnak ma már a könyvtári szolgáltatásokban.

– A gyűjtemények összetételét hogyan jellemoznénk?

– Az adott kistélepléseken pár ezer kötetes gyönyörű szép gyűjteményeket hoztunk létre. Koráb-

ban nagy hiány volt a könyvújdonásokból, mára ez a probléma is megoldódott. Ha valaki mégsem találja meg a keresett könyvet, akkor rövid időn belül ezt a megyei könyvtárunk biztosítja számára. A kistélepülés könyvtárában a számítógépen egyetlen gombnyomással elindítják kérését, és mi még aznap postázzuk a kérő könyvtárnak, de mindez az olvasónak nem kerül pénzébe.

– Mekkora erre az igény?

– A könyvtárközi kölcsönzésben is élen járunk. Külön állami támogatást kapunk azon többlet példányok megvásárlására, amelyeket ebben a könyvtárközi rendszerben kölcsönzünk. Évről évre növekszik az igény, így több mint 12 ezer kérést elégítettünk ki 2015-ben, és várhatóan az idén is hasonló lesz az érdeklődés. Ez is mutatja, ha elkezd működni egy könyvtár, akkor az olvasási kedv is nőni fog.

– Mi a helyzet az 5000 fő feletti települések könyvtáraival?

– A megyei könyvtár velük is rendszeres szakmai kapcsolatban áll, de ezt a típusú szolgáltatási rendszert számukra nem tudjuk biztosítani, mert az állam csak a kistélepüléseket kedvezményezi. Lenne mit tenni ezen könyvtárakban is, csak sajnos hiányoznak a pályázati források. Így előfordul, hogy egy kis településen jobb körülmények fogadják az olvasókat, mint nagyobb helyeken. Ennek ellenére vannak jó példák, mint az utóbbi években megújult Kiskunfélegyháza, Jánoshalma, Szabadszállás vagy Tiszaalpár könyvtára.

– Milyen újfajta programokat nyújtanak az olvasóknak?

– A megújított kistélepülési könyvtárhálózatnak a lelke mindig abban van, milyen szolgáltatásokat kínálunk, mivel tudjuk felkelteni az emberek érdeklődését. Ennek középpontjában természetesen az olvasás, a könyvek állnak, a praktikus, gyors információszolgáltatás, sokféle program, közülük például a legújabb, a KönyvtárMozi.

– Mit takar a KönyvtárMozi?

– Kecskemétről indult a kezdeményezés, de ma már országsszerte sikerrel működik 150 településen. *Mikulás Ferenc*, az animációs filmek nagy mestere, a *Kecskemétfilm Kft.* ügyvezetője vetette fel a nyáron az ötletet, hogy a régi értékes magyar filmek ne maradjanak a dobozban. Az együttműködő partnere-

ekkel közösen gyorsan megoldást találtunk erre, és októberben elindulhatott a KönyvtárMozi a felújított kistélepülési könyvtárakban.

– Milyen filmeket nézhetnek meg az érdeklődők?

– Hangsúlyozom, ez nem mozi, ez mindig a könyvtárban zajlik, könyvtári szolgáltatásként. A közönség a számítógépes felületen tudja kiválasztani a filmet a KönyvtárMozi portálján. A filmrepertoárt az *MTVA*, a *Magyar Nemzeti Digitális Archívum és Filmintézet*, a *Nemzeti Audiovizuális Archívum* ajánlotta fel, valamint a kezdeményező *Kecskemétfilm* animációs- és a *Dunatáj* dokumentumfilmekkel járul még hozzá a kínálatához. A program kiemelt támogatója az *Emberi Erőforrások Minisztériuma Kulturális Államtitkársága*, a *Nemzeti Kulturális Alap* és a *Magyar Művészeti Akadémia*.

– Milyen volt a fogadtatása?

– Nagyon jó, Bátmonostor, Sükösd, Katymár, Imrehegy könyvtáraiban már rendszeressé vált a filmes program. A célunk az, hogy megteremtjük a helyi kis közösségeknek a közös filmnézés élményét. Emellett szakembereket is hívunk, akikkel beszélgethetnek a filmről. A gyerekprogramok esetében pedig játékos feladatokkal egészítjük ki a közös filmnézést. Van rá igény, még akkor is, ha a tévében, az interneten sokan megtalálják a filmeket. Ez személyes, közösségi élményt nyújt. Hamarosan újabb 150 települést kapcsolunk be a rendszerbe.

– Nehéz becsalogatni az embereket a könyvtárba?

– Legfontosabb, hogy az emberek megtapasztalják, érdemes bejönni. Ha már bejöttek, akkor nagyon nagymértékben a helyi könyvtáros felkészültségén, az emberekkel való kapcsolatteremtésén múlik, hogy milyen szolgáltatásokkal tudja megtartani őket. Kiemelném Imrehegyet az ezer fő alatti kistélepülések közül, ahol a könyvtáros személyének is köszönhetően új közösségek éledtek. Megkezdődött egy öntevékeny élet, de a könyvtáros is mindig része a civil szerveződéseknek. Sikerrel zajlanak a tanulási folyamatok is, ebben a könyvtáros maga is élen jár. Többen Imrehegyen, Császártöltésen, Kunadacson, Kunszálláson a könyvtárban tanulták meg a számítógépet használni.

Digitalizálják a Petőfi Népet is

A megyei könyvtár feladatai között kiemelkedő jelentőségű a helyismereti gyűjtemény, amely a helyben élő emberekről, eseményekről szóló helyi alkotások gyűjtése, tartós megőrzése. Ma már egyre inkább ezek digitális változatával szeretnék elérni, hogy minél többen hozzá tudjanak férni a gyűjteményhez. Az egyik legfontosabb, hogy hamarosan a *Petőfi Népe* napilap digitális változata is elkészül. Az újság és a könyvtár között megállapodás született, ami lehetővé teszi, hogy az elmúlt évtizedekre visszamenőleg minden lapszám digitális változatban kikerüljön a Hungaricana és a könyvtár saját portáljára. A munka befejezés előtt áll. Így rövidesen sokak régi álma válik valóra azal, hogy a *Petőfi Népe* és elődje a *Bács-Kiskun Megyei Népiújság* teljes szövege interneten is elérhetővé válik, szabadszavas keresés alapján.

– A virtuális világot előnybe részesítő fiataloknak milyen pluszt tudnak még nyújtani?

– Mindig az a legfontosabb, tudunk-e olyat adni, amit elsősorban nálunk kaphatnak meg. Amikor a virtuális kapcsolattartás rendkívül népszerű, minden olyan lehetőséget meg kell ragadni, ami a fiatalokat visszahozza a személyes térbe, és tud ahhoz élményt kapcsolni. Ennek a korosztálynak elengedhetetlenek a megfelelő kihívások, versenyek, játékok. Ebben van kiemelkedő országos szerepe könyvtárunknak. Több olyan programot, versenyt szervezünk, melyben akár hónapokon át aktívan részt vesznek a fiatalok. Ezek az olvasás mellett jó alkalmak a tudás megszerzésére, a csapatban való együttműködésre, a felelősségvállalásra, a projektszemlélet elsajátítására. Az élmény megszerzése az egész játék során jelen van, a diákok sok esetben bevonják az osztályukat, iskolájukat is egy-egy feladatba.

– Népszerűek az író–olvasó találkozók?

– Számos kortárs szerzővel állunk kapcsolatban, akik nemcsak Kecskeméten találkoznak a közönséggel, szívesen kimennek a kistelepülésekre is. Felkéréseinknek mindig örömmel tesznek eleget, hiszen nekik is fontos, hogy könyveiket széles körben megismerjék.

– Ön milyen könyveket olvas szívesen?

– Feladatomhoz hozzátartozik, hogy rendszeresen olvassak, ilyenkor alapvetően az információszerzés, a tájékozódás a cél. Minden napom azzal fejeződik be, hogy átolvassam az öt napilapot. Szintén csak este jut arra időm, hogy igazi élményt adó könyveket olvassak. Karácsonykor még mindig a könyvek a legkedvesebb ajándékaim, az is amiket kapok, meg az is, amiket adok. Még az ünnepek alatt igyekszem elolvasni őket, így ilyenkor előfordul, hogy több könyvet is olvasok. *Eszterházy Péter – Szűcs Miklós: A bűnös* című könyve döbbenetes hatással volt rám személyes ismeretségünk okán is. Vannak olyan könyvek, amelyeket nem lehet csak úgy egyszerre elolvasni, amelyekkel sokáig együtt kell élni. Ilyen *Farkas Gábor* építész életmű könyve is, amely nemcsak tartalmában, hanem kivitelezésében is egyedülálló. Régóta összeköt minket a közös munka, hiszen a könyvtári alapítvány kuratóriumának is tagja. Ezért nagy élmény volt, hogy róla és tőle újabb és újabb gondolatokat ismerhettem meg. Gyorsan elolvastam *Janne Teller* dán szerző *Minden* című novelláskötetét, amit különösen a fiataloknak ajánlanék figyelmébe, ha nehezen találnának válaszokat szélsőséges, nehéz helyzetekben. Ajándékaim közül még olvasom az év legviccesebb könyvét, *Jonas Jonasson* Gyilkos-Anders és barátai (meg akik nem azok), ami nagyon jó kikapcsolódás ezekben a napokban.

/Forrás: <http://www.baon.hu/bacs-kiskun/kultura/uj-arc-at-mutatja-a-konyvtar-646006/>

(F. Iné)